Nordre Follo kommune

Årsplan 2026-2027

Trolldalen barnehage

avd. Trollåsen og Vassbonn

Innhold

1. OM ÅRSPLANEN 3

2. KOMMUNENS STYRINGSSYSTEM 4

2.1. INNSATSOMRÅDER 4

2.2. VISJON OG VERDIER 5

3. OVERORDNEDE SATSINGER I KOMMUNENS BARNEHAGER 5

3.1. OVERORDNET SPRÅKPROSJEKT: TRYGG I SPRÅK – TRYGG I VERDEN 5

3.2. ANDRE OVERORDNEDE SATSINGER FOR BARNEHAGE 7

3.2.1. Inkluderende fellesskap 7

3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser. 7

3.2.3. Samarbeidsmodellen 8

3.2.4. Trafikksikker barnehage 9

4. BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER 9

5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD 10

5.1. BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG 11

5.2. OMSORG 11

5.3. LEK 12

5.4. DANNING 12

5.5. LÆRING 13

5.6. VENNSKAP OG FELLESSKAP 13

5.7. KOMMUNIKASJON OG SPRÅK 14

5.8. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER 14

6. MEDVIRKNING 15

6.1. BARNS MEDVIRKNING OG BARNS RETT TIL Å BLI HØRT 15

6.2. FORELDRES MEDVIRKNING 16

7. BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER 16

7.1. PLANLEGGE 18

7.2. VURDERE 19

7.3. DOKUMENTERE 19

7.4. PROGRESJON 20

7.5. DIGITAL PRAKSIS 20

7.6. KVALITETSKJENNETEGN 21

8. OVERGANGER 21

8.1. NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN 22

8.2. OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN 22

8.3. OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE 22

9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL 24

10. PLAN FOR VURDERING 25

11. KILDER OG REFERANSER 25

1. Om årsplanen

Årsplanen beskriver hvordan barnehagen oppfyller *Lov om barnehager (barnehageloven)* og *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* sine krav. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

> Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. (Rammeplanen 2017, side 7)

Årsplanen viser sammenhengen mellom kommunens felles mål, kommunale barnehagers felles satsningsområder og barnehagens egen praksis, visjon, mål og tiltak. Årsplanen fungerer som et arbeidsverktøy for ansatte og informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Fastsatt av SU: *23.10.2026*

Barnehagens styrer: Eline Marie Bangor

Årsplanen sendes ut på e-post.
Den ligger også på Nordre Follo kommune - Trolldalen barnehage

2. Kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med *Kommuneplanen* og den årlige *Økonomi- og handlingsplanen*.

2.1. Innsatsområder

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i *Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030*. Dette satsningsområdet blir fulgt opp med fem innsatsområder i *Økonomi- og handlingsplan for perioden 2026-2029*.

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner:

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap:

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal bidra til at barn, unge og familier lever gode liv, fri fra vold og overgrep:

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring:

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal støtte og styrke barn og familier som har behov for det for å håndtere egne liv:

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030
- Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029

2.2. Visjon og verdier

Kommunens visjon er *Nær og nyskapende* og våre felles verdier er *Ansvar, omsorg og respekt*. Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

3. Overordnede satsinger i kommunens barnehager

3.1. Overordnet språkprosjekt: Trygg i språk – trygg i verden

Nordre Follo kommunes kommunale barnehager har startet et langsiktig prosjekt med felles satsing på barns språkutvikling.

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» forankres i kommunens fem innsatsområder, og er en del av et helhetlig og langsiktig arbeid for å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet.

Vi skal gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i livet, og språk er en grunnleggende nøkkel til dette. Gjennom språk får barn mulighet til å uttrykke tanker, følelser og behov, delta aktivt i lek og samspill, og utvikle vennskap og tilhørighet i fellesskapet. Språk og relasjoner er tett sammenvevd - gjennom vennskap utvikles språket, og gjennom språket skapes vennskap. Begge deler er avgjørende for barns trivsel, utvikling og livsmestring i barnehagen.

Gjennom språkprosjektet ønsker kommunen å gi alle barn likeverdige muligheter til å utvikle sitt språk, styrke deres kommunikative ferdigheter og legge et godt grunnlag for videre læring og en trygg skolestart.

Prosjektet omfatter flere delområder, blant annet:

- **Bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** – for å sikre at alle barn har mulighet til å uttrykke seg, uavhengig av språklige forutsetninger.
- **Felles skolestarterplan** – for å gi barna en helhetlig og trygg overgang til skolen, med særlig vekt på språk, vennskap og mestring.
- **Språk og motorikk** – henger tett sammen, og utvikling på det ene området støtter utviklingen på det andre.

Bakgrunn for valg av satsingsområde

Forskning viser at barns språklige ferdigheter allerede i fireårsalderen har stor betydning for hvordan de klarer seg videre i utdanning, arbeid og sosialt liv. Tidlige språklige utfordringer kan få konsekvenser både for læring, sosial deltakelse og psykososial trivsel dersom de ikke blir fanget opp og fulgt opp tidlig. I barnehagene ser vi at flere barn strever med språklige og sosiale ferdigheter allerede i tidlig alder, og at forskjellene mellom barn kan øke over tid, særlig ved overgang til skole. Dette kan påvirke barnas mulighet til å delta i lek og fellesskap, etablere vennskap og oppleve mestring i hverdagen. Med satsingsområdet «Trygg i språk – trygg i verden» ønsker Nordre Follo kommune å møte disse utfordringene gjennom et systematisk, langsiktig og kunnskapsbasert arbeid med språk i barnehagen.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2. Andre overordnede satsinger for barnehage

De kommunale barnehagene jobber med flere felles temaer gjennom året, i tillegg til egne tiltak, mål og satsinger.

3.2.1. Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap har vært et overordnet satsingsområde i alle barnehagene og skolene i kommunen over flere år. Ifølge barnehageloven skal alle barn ha et trygt og godt barnehagemiljø, og barnehagen har plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

Les mer på kommunens nettside

- Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdet «*Se meg - hele meg»,* overordnet plan «*Vold i nære relasjoner»* og progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.
Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Les mer på kommunens nettside

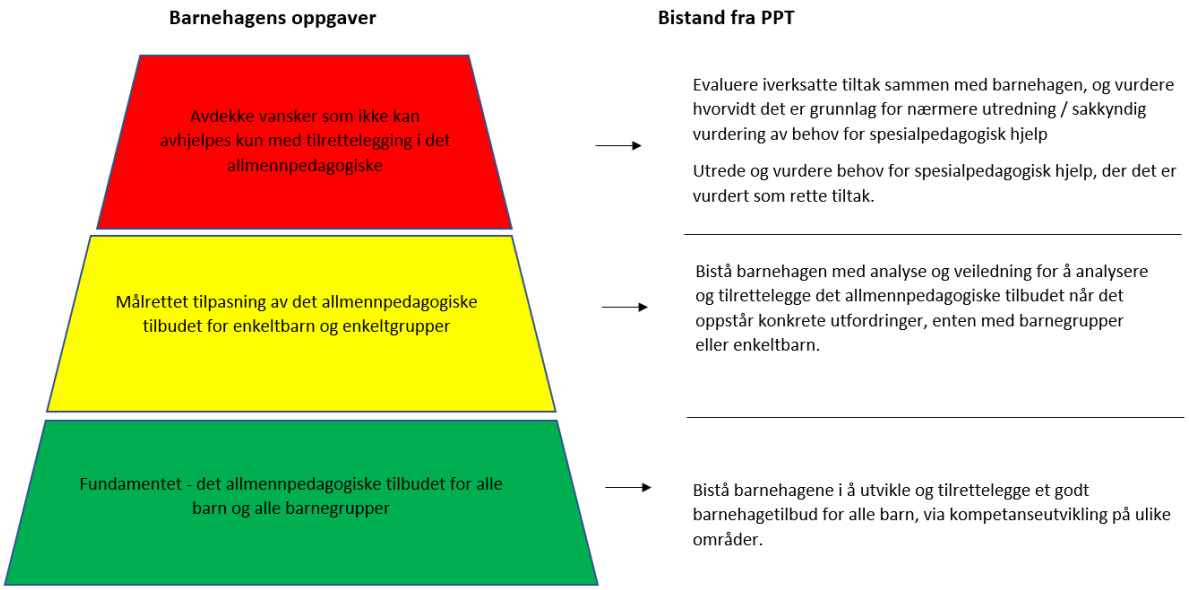
- Vold i nære relasjoner

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

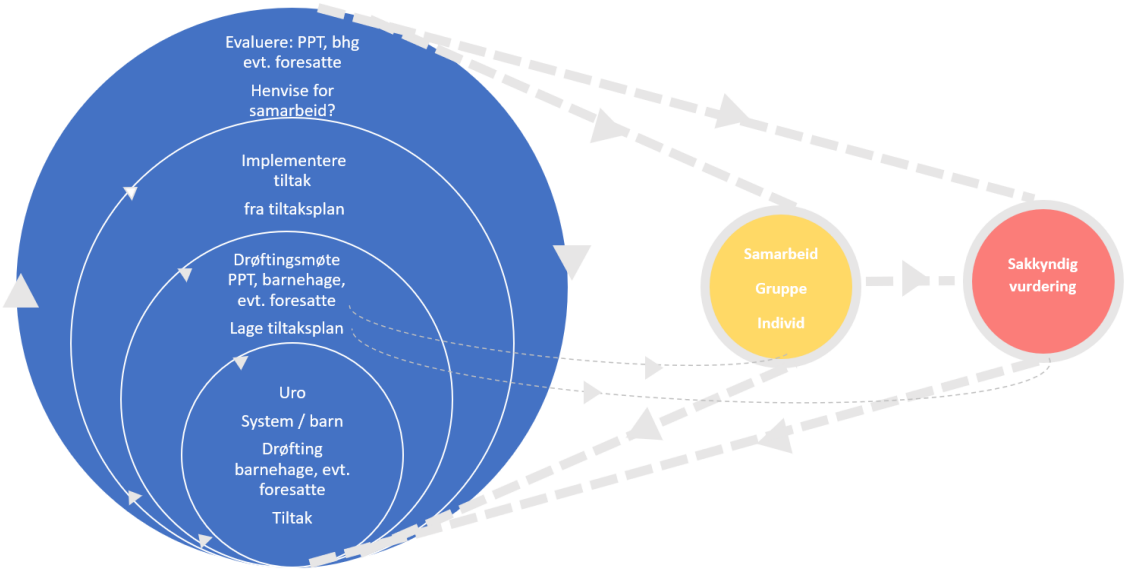
3.2.3. Samarbeidsmodellen

Samarbeidsmodellen er laget med utgangspunkt i samarbeidet barnehagene har med Pedagogisk psykologiske tjeneste og tanken om at vi er *«laget rundt barnet»*. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdene *«Riktig innsats tidlig nok», «Foreldrene som ressurs» og "Inkluderende fellesskap"*. Målet med samarbeidsmodellen er å sikre at barn får rett hjelp til rett tid, og at barnehagene har et solid allmennpedagogisk fundament som sikrer et inkluderende fellesskap for alle barn, uavhengig av behov og forutsetninger. Modellen skisserer hensiktsmessige og gode rutiner for samarbeid mellom barnehage og PPT, samt hvordan samarbeidet skal bidra til å videreutvikle tjenestene.

En samlet oversikt over samarbeidet mellom barnehage og PPT, kan skisseres ved å ta utgangspunkt i tre nivåer:

Innholdet i selve samarbeidsmodellen vises her:

Les mer

- Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring

3.2.4. Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo kommune blitt re sertifisert som trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene om trafikksikkerhet rundt barnehagen. Barnas trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet i barnehagen.

Les mer på

- Trygg trafikk

4. Barnehagens satsingsområder

I Trolldalen barnehage skal alle barn oppleve et trygt, inkluderende og stimulerende læringsmiljø der lek, omsorg, danning og læring danner grunnlaget for hverdagen. Barnehagen skal være et fellesskap hvor barn får utvikle vennskap, oppleve mestring og være en betydningsfull del av gruppen.

Dette barnehageåret har vi særlig fokus på språk, lek og inkludering. Gjennom gode relasjoner, varierte lekemiljøer og bevisste voksne skal barna få mulighet til å uttrykke seg, bli lyttet til og

delta aktivt i fellesskapet. Vi arbeider for at alle barn skal oppleve tilhørighet og få støtte til å utvikle sosial kompetanse, kommunikasjonsevner og et positivt selvbilde.

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» skal bygge på barnegruppas behov og rammeplanens krav til kommunikasjon og språk. Barnehagen har i år valgt å sette søkelys på sang, høytlesing og samtaler i lek.

Språk utvikles i samspill med andre, og vi legger til rette for et rikt språkmiljø gjennom lek, samtaler, høytlesning, sang, rim og regler. Personalet skal være aktive språkmodeller som støtter barnas nysgjerrighet, ordforråd og evne til å kommunisere med hverandre.

Leken har en sentral plass i barnehagen og er barnas viktigste arena for læring, utvikling og vennskap. Vi skal gi rom for både barnas egeninitierte lek og aktiviteter der personalet deltar for å støtte lekens utvikling og inkludere alle barn i fellesskapet.

Inkludering handler om at alle barn skal oppleve å høre til. Vi arbeider systematisk for å fremme gode relasjoner mellom barn og voksne, forebygge utenforskap og sikre at alle barn får like muligheter til deltakelse og medvirkning. Gjennom et bevisst arbeid med fellesskap, vennskap og mangfold skal vi bidra til at barna utvikler respekt for seg selv og andre.

Gjennom året vil satsingsområdet komme til uttrykk i hverdagsaktiviteter, prosjektarbeid, samlingsstunder, turer, lekemiljøer og samarbeid med foresatte. Målet er å skape et inkluderende barnehagemiljø der alle barn får utvikle språk, sosial kompetanse og livsmestring i samspill med andre.

Les mer om barnehagens tiltak under punkt 5.7. *Kommunikasjon og språk* og punkt 5.8. *Barnehagens fagområder* hvor barnehagen har tiltak på *Fagområdet kommunikasjon, språk og tekst*.

5. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.
I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

5.1. Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehageloven og rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som er forankret i menneskerettighetene og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen kan legge til rette for å skape gode verdier, normer og holdninger som gir barn kunnskap om livssynsmangfold, kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer. Barna skal få kjennskap og hjelp til å se at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på via fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og levesett. Barnehagen skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Barnehagen har markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og tradisjoner som er aktuelle; eksempelvis Pride, nasjonaldager, Halloween og karneval. Markeringer må sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

5.2. Omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Vi er trygge, rolige, varme og oppmerksomme voksne som møter barnas behov med gode reaksjoner
- Vi tilpasser trøst til det enkelte barn
- Vi viser empati og hjelper barn med å vise empati for andre
- Vi anerkjenner og møter det enkelte barns følelser og behov med støtte og veiledning
- Vi er voksne som ser og verdsetter barna

5.3. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Vi er tilstedeværende i barnas lek både inne og ute
- Vi utvider barnas lekekompetanse og tilfører leken nye elementer
- Vi bruker smågrupper som arbeidsmetode og deler barna i mindre lekegrupper etter interesser og behov
- Vi legger til rette for inkluderende og fleksible lekemiljøer
- Vi deler avdelingen inn i lekesoner og varierer lekemateriell

5.4. Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap. Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.
I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21)

Barnehagens tiltak:

- Vi er inkluderende og anerkjennende
- Vi lar barna være med på å medvirke i egen hverdag, og gir mulighet til å delta i alle aktiviteter

- Vi har fokus på sosial kompetanse og lærer barna ulike normer og regler og øver på disse
- Vi støtter barn i regulering av egne følelser og atferd
- Vi stiller spørsmål når noe skjer i stedet for å definere

5.5. Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker sansene våre når vi utforsker, lærer og mestrer
- Vi legger til rette for undring og utforskning sammen med barna
- Vi er nysgjerrige og til stede sammen med barna
- Vi tilbyr et variert utvalg av lekemateriale som er tilpasset ulike aldre og utvikling
- Vi arbeider i smågrupper

5.6. Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Vi gir barna felles, sosiale opplevelser som gir grunnlag for vennskap
- Vi har fokus på raushet, inkludering og mangfold
- Vi bruker smågrupper som arbeidsmetode
- Vi er tilstedeværende og gir barna erfaring med å dele, hevde seg, samarbeide og ta hensyn til andre
- Vi observerer barna i lek og samspill, for å forebygge uheldige samspillsmønstre

Les mer på kommunens nettside

- Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø

5.7. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Vi legger til rette for lek slik at barna bruker språket for å kommunisere, skaper positive relasjoner, reflekterer og undrer seg
- Vi leser for barna og gir barna god tilgang til bøker, rim, regler og samtalebilder
- Vi bruker smågrupper som arbeidsmetode
- Vi setter ord på det vi gjør og gjentar det barna sier og bruker språket aktivt i lek og samspill med barna
- Vi er oppmerksomme på barnas ulike uttrykksformer – kroppsspråk, gråt, mimikk, ord og ulike følelsesuttrykk

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

5.8. Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (Rammeplanen 2017, side 47). Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktivitet. (Rammeplanen 2017, side 47)

- Kommunikasjon, språk og tekst

- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Vi jobber ut ifra et helhetlig læringssyn der fagområdene bygger på hverandre
- Vi planlegger arbeidet ut ifra temaer i årsplanen, barnehagens årshjul, kommunens satsningsområder og Rammeplan for barnehagen. Vi tar utgangspunkt i barnas interesser og behov i planleggingen
- Vi arbeider tverrfaglig med alle fagområdene
- Vi bruker kommunens kvalitetskjennetegn til å sikre kvalitet og reflekter over egen praksis
- Fagområdene synliggjøres i månedevalueringen

6. Medvirkning

6.1. Barns medvirkning og barns rett til å bli hørt

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3.

Når barnehagen og personalet tar avgjørelser eller handler på en måte som påvirker barn, skal det beste for barnet være et grunnleggende hensyn. Det gjelder også i spørsmål knyttet til barnets barnehagemiljø. Barnets egen mening og retten barnet har til å bli hørt er sentralt i vurderingen, jf. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 27)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

Barnehagens tiltak:

- Vi tar oss tid til å fange opp signaler, både kroppslige og verbale
- Vi er lydhøre for barnas interesser
- Vi inkluderer barna i planlegging og gjennomføring av aktiviteter
- Vi møter barna med omsorg og anerkjennelse

- Vi bruker smågrupper som arbeidsmetode, for å sikre at alle barn blir sett og hørt

Kommunen har retningslinjer for hvordan barn og unge skal kunne medvirke i planarbeid. *Handlingsplan – demokrati for barn og unge*, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Et av tiltakene i planen var at kommunikasjonsavdelingen skulle utvikle et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket.

Les mer på kommunens nettside

- Handlingsplan Demokrati for barn og unge

6.2. Foreldres medvirkning

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

I Trolldalen barnehage legger vi vekt på at barn og foreldre skal ha reell innflytelse på barnehagens innhold og utvikling. Barnas interesser, initiativ, erfaringer og uttrykk danner et viktig grunnlag for planlegging av aktiviteter, prosjekter og det pedagogiske arbeidet. Gjennom observasjon, samtaler og daglig samspill fanger personalet opp barnas perspektiver og tar disse med i videre planlegging.

Foreldrenes synspunkter og erfaringer innhentes gjennom den daglige dialogen, foreldresamtaler, foreldremøter, brukerundersøkelser og samarbeidsutvalget. Tilbakemeldinger

fra foreldrene brukes aktivt i utviklingen av barnehagens tilbud og i arbeidet med å sikre et godt samarbeid mellom hjem og barnehage.

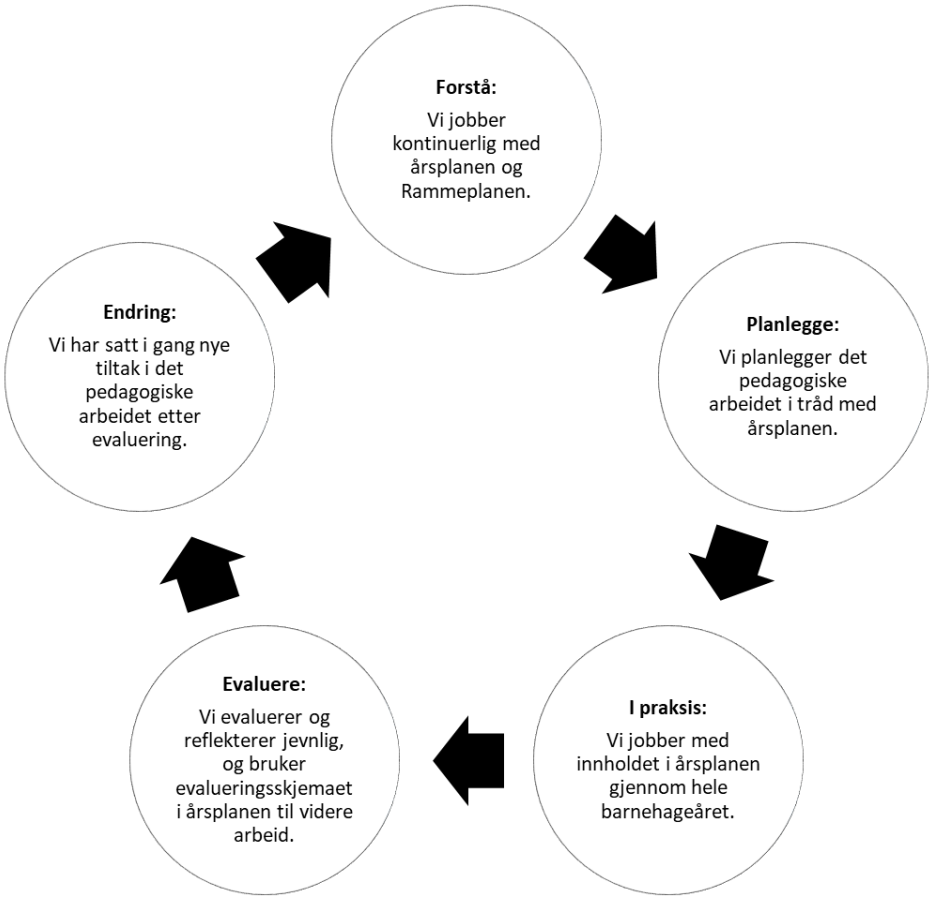
Vurdering av det pedagogiske arbeidet

Vi arbeider systematisk med vurdering og utvikling av det pedagogiske tilbudet. Personalet reflekterer regelmessig over egen praksis gjennom møter, faglige diskusjoner og evaluering av planer, aktiviteter og prosjekter. Barnas trivsel, utvikling og medvirkning, samt foreldrenes tilbakemeldinger, er sentrale elementer i vurderingsarbeidet.

Vurderingene brukes til å videreutvikle barnehagens praksis og sikre at tilbudet er i tråd med barnehagens verdigrunnlag, målsettinger og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Målet er å skape et inkluderende, trygt og lærende miljø som ivaretar barnas behov og interesser.

7. Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

7.1. Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Vi har flere samarbeidsarenaer der vi planlegger det pedagogiske arbeidet – planleggingsdager,
  personalmøter, avdelingsmøter, ledermøter, foreldremøter og refleksjonsgrupper
- Vi planlegger med utgangspunkt i barnas interesser og modningsnivå
- Vi planlegger sammen, og har barnas behov og medvirkning som bakgrunn for planene
- Vi sender ut planer til foresatte slik at alle er forberedt

7.2. Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker avdelingsmøter, personalmøter, plandager og refleksjonsmøter til vurdering av praksis
- Vi bruker kommunens kvalitetskjennetegn til å vurdere kvaliteten på egen praksis
- Vi evaluerer dagene våre, aktiviteter og planer
- Vi lager nye planer ut fra evalueringene

7.3. Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Vi bruker kommunens kvalitetskjennetegn
- Vi observerer og dokumenterer aktiviteter på enkelt- og gruppenivå
- Vi utfører pedagogisk dokumentasjon for evaluering og videreutvikling
- Vi tar bilder av aktiviteter, og henger opp i barnehøyde. Vi sender ut bilder av aktiviteter, men ikke av ansikt.
- Vi sender ut tilbakeblikk til foresatte om hvordan aktiviteten/dagen/uken eller måneden har vært.

7.4. Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Vi tilpasser utfordringer, varierer pedagogisk materiell og legger til rette for varierte lekemuligheter, etter alder og interesse
- Vi observerer og dokumenterer både lek, samspill og enkeltbarns utvikling for å evaluere og lage nye planer
- Vi bruker smågrupper som arbeidsmetode
- Vi gir barna mulighet til å utvide og bygge videre på leken
- Vi gir barna mulighet til å mestre på egenhånd, med støtte og veiledning
-

7.5. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Vi benytter digitale verktøy som et supplement i vårt pedagogiske arbeid
- Vi har diskusjoner rundt bruk av digitale verktøy, samt fokus på barnas personvern
- Vi er bevisste på hvordan og når vi bruker digitale verktøy sammen med barna
- Vi er bevisste på hvordan vi bruker bilder – hvilke bilder vi tar, hva vi viser frem og når

7.6. Kvalitetskjennetegn

Kvalitetskjennetegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med Rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjennetegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjennetegn innenfor områdene nedenfor:

- Barnehagens allmennpedagogiske arbeid
- Barnehagens arbeid med språkmiljø
- Barnehagens arbeid med lekemiljø
- Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa
- Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid
- Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning
- Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning
- Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø
- Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep
- Barnehagens arbeid med å avdekke vold og seksuelle overgrep
- Barnehagens arbeid med digital praksis

Kvalitetskjennetegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

8. Overganger

Kommunen har utarbeidet et årshjul for overganger i opplæringsløpet**.** Hensikten med årshjulet er å legge til rette for trygge, tydelige og forutsigbare overganger i opplæringsløpet. Årshjulet angir rutiner i forbindelse med overgangene. Samarbeidet mellom de ulike virksomhetene skal preges av likeverdighet og bygge på prinsippet om at vi alle har noe å lære av hverandre. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser, og barn har rett til å gi utrykk for sitt syn i saker som gjelder dem selv.

Les mer

- Årshjul for overganger i opplæringsløpet

8.1. Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi inviterer til flere besøksdager for barn og foresatte i forkant av oppstart
- Vi tilpasser tilvenningen til det enkelte barnet i samråd med foresatte og barnets behov
- Vi har fokus på trygghet, nærhet og ro de første månedene og bruker prinsippene fra trygghetssirkelen i det daglige arbeidet
- Vi gir barnet en tilknytningsperson
- Vi gjennomfører oppstartsamtaler i forkant eller i løpet av de første ukene med alle nye i barnehagen

8.2. Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Gjennom året besøker vi hverandre på avdelingene og har dørene ofte åpne slik at barna kan besøke hverandre på tvers av avdelinger
- Vi samarbeider tett mellom avdelingene gjennom året
- Vi setter av faste tider i mai/juni til å bli kjent på den nye avdelingen, både med det fysiske rommet, personalet og barna som blir igjen
- Personalet som skal jobbe på den nye avdelingen besøker barna på den avdeling de går på før sommeren og er sammen med barna der de er trygge
- Barna besøker ny avdeling før ferien, med lekegrupper, turer og måltid sammen med sin nye avdeling

8.3. Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Vi har egne grupper for skolestartere gjennom hele året som leker sammen, går på turer og løser oppgaver.
- Vi har skolestartertreff med andre barnehager i sonen
- Vi har felles turer for skolestartere på begge hus
- Vi besøker skole/SFO
- Vi har overføringssamtaler med skolen

Les mer

- Skolestarter plan - barnehage

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	Tilvenning	Planleggingsdager 13. og 14., barnehagen stengt
September	Uke 38 og 39 – brannvernuker Foreldremøter	
Oktober	Fotografering Refleksdagen Høstsuppe (Trollåsen) Halloween 30. oktober	
November	Bamsedoktor – 12.november	Planleggingsdag 13.november, barnehagen stengt
Desember	Adventssamlinger Nissefest Julebord for barna Lucia 11.desember	Juleferie 28.-30.desember, barnehagen stengt
Januar	Pysjfest	Planleggingsdag 4.januar, barnehagen stengt
Februar	Samefolkets dag – 5.februar Karneval – 19. februar	
Mars	Barnehagedagen – 9.mars Påskekos	Påskeferie 22.-24.mars, barnehagen stengt
April	Mesternes mester – 7.april	
Mai	17.maifeiring – 14.mai Skoletreff skole og SFO	Planleggingsdag 7.mai, barnehagen stengt
Juni	Sommerfest (FAU) Stolthetsuke Foreldremøte nye barn	
Juli		Sommerstengt uke 28. og 29

10. Plan for vurdering

Barnehagens plan for vurdering omfatter både tiltakene for å nå målene i rammeplanen og barnehagens egne satsingsområder.

Barnehagen vurderer måloppnåelse innen lek, språk og inkluderende fellesskap gjennom observasjon, pedagogisk dokumentasjon og refleksjon i personalgruppen. Vi vurderer om barna opplever tilhørighet, deltar aktivt i lek og kommunikasjon, og om personalets praksis fremmer gode relasjoner og læringsmiljøer. Evalueringene gjennomføres fortløpende gjennom året og danner grunnlag for videre planlegging og utvikling av det pedagogiske arbeidet.

11. Kilder og referanser

Lov om barnehager (barnehageloven) - Lovdata

Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata

Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029

Nordre Follo kommune - Kommuneplanen

Nordre Follo kommune - Vold i nære relasjoner

Nordre Follo kommune - Barnehagemiljø

Handlingsplan Demokrati for barn og unge

Årshjul for overganger i opplæringsløpet

Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring

Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge i Nordre Follo

Skolestarter planen (må legge inn lenke når den er klar)

For barnehagene i kommunen - Trygg Trafikk

Årsplan | udir.no